

OPONENTSKÝ POSUDEK

Martin Mišúr: *Zpráva o stavu antikomunismu:
Filmy Red Scare mezi aktuálním a fikčním světem.*
Bakalářská práce. Praha: Katedra filmových studií FF UK 2013.

Bakalářskou práci Martina Mišúra třímám v rukou co oponent s jistými rozpaky – moje věcná kompetence k této roli je nicotná. Druhá příčina mých rozpaků tkví v označení „bakalářská“. Jistě, autor finalizuje své bakalářské studium, *de iure* tomu nemůže být jinak. Jenomže *de facto* se to má tak, že Martin Mišúr formátem bakalářské práce pouze nevšimavě profrčel a ani o patro výš na půdě pomyslné práce diplomové to upřímně řečeno tak úplně neubrzdil. Pamětliv jeho rozlehlých výstupů při prezentacích bakalářských a diplomových projektů, jsem jeho výstup písemný očekával s jistým neklidem, jak se ukázalo vlastně oprávněným. Fakultou stanovený dolní limit (72 000 znaků, 40 normostran) se mu podařilo překročit hned vícenásobně, nicméně v průběhu četby jsem na to snadno a rychle zapomněl.

Začnu-li tvarovými aspekty, jde o práci strukturou i proporcemi neobyčejně ukázněnou a promyšlenou. Zhruba čtvrtina textu nás uvede do doby a problému, zbytek pak již vedle metodologického úvodu (pro mě snad trochu nadměrného jakkoliv velmi věcného) pojednává titulní téma. Každý z těchto dvou celků je uvozen emblematickou historkou, velmi sevřeně prezentovaným příběhem, který otevře pojednávané pole. Tyto dva základní textové celky však nežijí v práci od sebe izolovaně. Bytostné politikum zkoumané skupiny filmů autorovi umožnilo velmi nenásilným, přirozeným způsobem širší politické i historické kontexty revokovat, kdykoliv to bylo vhodné a produktivní, takže průběžné vědomí souvislostí a systematická kontextualizace zkoumaného materiálu patří ve výsledku k nepominutelným kvalitám předloženého textu.

Velmi perspektivní a badatelsky slibná je autorova přirozená nedůvěra k jednoduchým řešením, rozuměj interpretacím. Společnost je tak nesmírně komplikovaná entita, strukturně i diachronně, že jednoduché v ní nemůže být prakticky vůbec nic, nanejvýš obrazy, které o ní my sami vytvoříme. Zdálo by se, že právě filmy Red Scare takovými obrazy jsou a že se tedy nemůžeme příliš seknout, když na ně černobílý koncept aplikujeme. Martin Mišúr dosavadní diskurz formovaný politology a historiky politických dějin zkomplikoval diskurzem nové filmové historie a filozofickým konceptem fikčních světů. Obojí přineslo své plody. Politologové a historikové samozřejmě nevědí o hollywoodském systému nic a i kdyby, jen obtížně by v sobě hledali dostatečnou vůli docenit a interpretačně vytěžit jeho roli v celé problematice. Fikční světy pak už pro ně vůbec představují do té míry spekulativní sféru, že si

její praktické využití na konkrétním historickém materiálu neumějí vůbec představit. Jenomže každý film zároveň fikční svět je – autorův zásah do neobsazeného pole.

Postrádám kompetenci komentovat tento úhel pohledu, tak se jenom svěřím se svou čtenářskou impresí. Martin Mišúr promýšlí filmy Red Scare jako fikční konstrukty, do kterých byly v produkční fázi promítnuty nějaké komunikační strategie, vůbec ne jen propagandistické povahy. Naopak jej zajímá jejich průnik s žánrovými konvencemi dobové hollywoodské produkce. Výklad těchto strategií z perspektivy teorie fikčních světů v kombinaci s otázkou úspěšnosti / neúspěšnosti, zdůvodňování změny strategie prostřednictvím této teorie ve mně vyvolal vposledku pocit, jako by bylo možné vydestilovat ze všech těchto konkrétních zkušeností s konstrukcí fikčního světa nějaký garantovaně funkční model fikčního světa umně naroubovaného světem aktuálním. Jistě to tak nemyslel, i k němu nejspíš dolehl častý výrok Egyptřana Sinuheta „o zítřku předem nikdo nic neví“. A všichni víme, že teprve po bitvě je každý generál a teprve po velké vodě se hospody naplní experty na upouštění přehrad. Chyba je tudíž na straně čtenáře.

Nemám valně k práci Martina Mišúra co dodat, vnímám ji jako plnohodnotný akademický text, který by měl perspektivně směřovat k vydání. Obsáhlá bibliografie to jen potvrzuje. Závěrem si dovolím být osobní. Opravdu mě dojalo, že mezi adresáty autorových úvodních díků zahrnul Martin Mišúr i celý svůj ročník na KFS. Nikdy jsem se s tím nesetkal, a přitom je vlastně neobyčejně přirozené – velmi to oceňuji.

Doporučuji bakalářskou práci Martina Mišúra k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborné*.

V Praze 8. 9. 2013

doc. PhDr. Ivan Klimeš

P. S.:

Jazykový koutek *pro futuro*: Ve světle vytříbeného jazykového stylu práce by snad ještě bylo dobře liberalizovat do budoucna poměr ke vztažnému zájmenu *jenž*, nelpět tak urputně na tom, že není nad jeho podobu v mužském rodě, a připustit, že čeština přece jen přiznává určité právo na vlastní tvar i rodu ženskému a střednímu. Nehledě na to, že vztahovat lze něco i k substantivům, která respektujíce princip plurality vyjadřují i větší počet než 1, což opět na zájmenu *jenž* zanechává své povinné stopy v podobě jeho nezbytného obrábění.